

paragrafy mají až na některé stylistické a k objasnění sloužící změny stejné znění s textem zákona samého (totiž §§ 346 a 353 ex. ř.). V důvodové zprávě se obšírně vykládá, že se nedoporučuje zmocnití věřitele, by na účet dlužníkův nakoupil věci dle jich druhu určité, které nebyly dlužníkem plněny; dále se v ní mluví o nedotčeném nároku věřitele na náhradu jeho interese (zájmu) a ku konci odmítá se výslovně, by byl v platnosti zachován předpis § 308 ob. soud. řádu, jenž zněl: »Kdyby žalovaný neměl takovéto zboží (totiž neurčité zboží, které má dodat), nechť soudce žalobci povolí, by je koupil způsobem pro obě strany nejneškodnějším a vymáhal proti žalovanému škodu svou.« Dle toho není tedy přípustno, výrazem »jiné jednání« rozuměti plnění určitého množství věcí zastupitelných. Totéž vyplývá krom toho také zřejmě z důvodové zprávy k §§ 355—360 vládní předlohy (§§ 353—358 ex. ř.), dle níž tato zákonná ustanovení zásadně přejímají předpisy §§ 309 a 310 ob. soudn. řádu, a právě tak jako tyto mají na mysli jen případy, v nichž »žalovaný jest povinován žalobci nějakou prací (factum)«, mluví tato důvodová zpráva veskrz jen o »práci« a »osobním plnění«. Exekuční návrh, o němž tuto jde, směřující v podstatě ku povolení koupě úhradné, dlužno proto pokládati za nepřípustný, tak že zamítnutí jeho soudem rekursním odpovídá zákonu a dovolací stížnost jest neodůvodněna.

Čís. 1724.

Podmíněné platební příkazy upomínacího řízení nejsou platebními příkazy ve smyslu § 370 ex. ř. Na jejich základě lze povolití zajišťovací exekuci jen za podmínek § 371 čís. 3 ex. ř.

(Rozh. ze dne 20. června 1922, R I 720/22.)

Soud první stolice povolil zajišťovací exekuci na základě podmíněného platebního příkazu upomínacího řízení. Rekursní soud zamítl návrh na povolení exekuce. Důvody: Právem vytýkají stěžovatelé, že platební rozkaz upomínací, vydaný dle zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák., není dle § 370 ex. ř. exekučním titulem pro exekuci zajišťovací ve smyslu §§ 370—377 ex. ř. Dle § 370 ex. ř. ve znění novely ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák., může býti povolena exekuce ku zajištění peněžních pohledávek pouze na základě konečných rozsudků a platebních příkazů tuzemských soudů civilních. Tento výpočet exekučních titulů jest taxativní a nelze ho rozšiřovati na jiná rozhodnutí soudní. Platební rozkaz, vydaný v řízení upomínacím dle zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák., nelze na roveň klásti platebním příkazům, vydaným dle § 550 c. ř. s. a 557 a 558 c. ř. s., to plyne jasně z předpisu § 370 a 371 ex. ř. Že předpis § 370 ex. ř., který připouští za exekuční titul exekuce zajišťovací platební příkazy týče se pouze platebních příkazů, vydaných dle §§ 550, 557 a 558 c. ř. s. a § 19 zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., plyne z předpisu § 371 ex. ř., kde se o platebních příkazech mluví v odstavci druhém a o platebních rozkazech upomínacích v odstavci třetím tedy odděleně. Ze srovnání předpisů § 370 a 371 čís. 2 a 3 vyplývá nepochybně, že exekuci zajišťovací na základě platebního

rozkazu v řízení upomínacím povoliti lze pouze v případě stanoveném v § 371 čís. 3 ex. ř. a tohoto případu tu není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názoru soudu rekursního je přisvědčiti. Mluví proň nejen srovnání §u 370 a 371 ex. ř., nýbrž hlavně ustanovení § 1 čís. 2 a 3 ex. ř. V čís. 2. jsou uvedeny platební rozkazy (příkazy), o nichž řeč i v § 370 ex. ř. novel. znění, v čísle 3. podmíněné příkazy platební řízení upomínacího. Oba pojmy zákon přesně rozeznává jak v § 1 čís. 2 a 3, tak i v § 370 a 371 čís. 2 a 3 ex. ř. Nelze je proto zaměňovati a lze pod slovem »platební rozkazy« § 370 ex. ř. rozuměti jenom platební rozkazy uvedené v § 1 čís. 2 a § 371 čís. 2 ex. ř., nikoli též podmíněné platební příkazy upomínací. Účel zákona je jasný. Odepřel podmíněným platebním příkazům upomínacím sílu průkazu oprávnění k vedení exekuce vůbec, pokud právní moci nenabýly. Jeť jejich podkladem nárok ničím neosvědčený, pouze tvrzený, podaným odporem pozbývá takový podmíněný platební příkaz moci (§ 9 upom. ř.).

Čís. 1725.

»Vykořistění« (§ 879 čís. 4 obč. zák.) předpokládá, že jeden ze smluvníků vědomě a úmyslně těžil z nepříznivých nebo nepravdivých osobních poměrů a vlastností druhého smluvníka na jeho úkor ve svůj vlastní prospěch.

(Rozh. ze dne 20. června 1922, Rv I 301/22).

Žalobkyně domáhala se neplatnosti tržové smlouvy, jíž prodala žalované straně nemovitosti, tvrdíc mimo jiné, že žalovaná vykořistila jejích nepříznivých poměrů. Žaloba byla soudy všech tří stolic zamítnuta, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně provádí dovolací důvod § 503 čís. 4 s. ř. s. pouze v ten smysl, že napadená smlouva jest neplatná (nicotná) dle § 879 čís. 4 obč. zák. a opačný názor nižších soudů jest mylný. I kdyby byla předpokládána nezkušenost nebo vzrušení mysli žalobkyně při uzavírání smlouvy, a mělo se za to, že majetková hodnota vzájemného plnění žalované jest v patrném nepoměru k hodnotě plnění žalující strany, ač nižší soudy obě vyloučily — nestačilo by to pro skutkovou podstatu § 879 čís. 4 obč. zák., ježto se k této jakožto další náležitosti vyžaduje zvláštní činnost, kterou zákon nazývá vykořisťováním. V té příčině jest třeba, by jeden ze smluvníků vědomě a úmyslně těžil v nepříznivých nebo nepravdivých osobních poměrů a vlastností druhého smluvníka na úkor tohoto ve svůj vlastní prospěch. Vždyť bylo nové znění § 879 čís. 4 obč. zák. prostě přizpůsobeno doslovu § 1. čís. nařízení ze dne 12. října 1914 čís. 275 ř. zák. o lichvě, ke které jakožto k dolosnému trestnému skutku se